

פרשת דברים ובין המצרים תשע"ו – צמיחה מתוך משבר

1. **סיום מסכת מכות בתלמוד בבלי:** וכבר היה רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך [לרומי, לשם שליחות מדינית אצל הרומאים השולטים בירושלים] ושמעו קול המונה של רומי בריחוק מאה ועשרים מיל. התחילו בוכין ורבי עקיבא משחק. אמרו לו מפני מה אתה משחק? אמר להם ואתם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: הללו כושיים שמשתחוים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים, יושבין בטח והשקט, ואנו בית הדום רגלי אלהינו שרוף באש ולא נבכה?! אמר להן: לכך אני מצחק. ומה לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אתת כמה וכמה.

שוב פעם אחת היו עולין לירושלים. כיון שהגיעו להר הצופים, קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים. התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק. אמרו לו מפני מה אתה מצחק? אמר להם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: מקום שכתוב בו 'והזר הקרב יומת' ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה?! אמר להן לכך אני מצחק... תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב: לכן בגללכם ציון שדה תחרש, ובזכריה כתיב: עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים. עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה, הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה. עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה [ויירושלים נחרשה כמו שדה] בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. **בלשון הזה אמרו לו: עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו.**

ליקוטי שיחות טו/69: הסיפור מעלה שאלות רבות ומהן: א. למה חכמים אמרו רק בסיפור השני: 'עקיבא ניחמתנו'? ב. ומהי **ההדגשה וכפל** 'הלשון הזה: עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו'? ג. למה מביא רבי עקיבא דווקא את הנבואה של 'ציון שדה תחרש' ולא נבואת חורבן אחרת? ד. כאשר החכמים הגיעו להר הצופים, קרעו בגדיהם על חורבן המקדש, אך לא בנו. רק כשראו את השועל יוצא, התחילו הם לבכות. מדוע? וכי חורבן ירושלים הוא לא סיבה לבכי?

2. **ריש איכה רבה:** משל למלכה שהיו לה שלשה שושבינים: אחד ראה אותה **בשלוותה**, אחד ראה אותה **בירידתה** ואחד ראה אותה **בניוולה**. כך משה ראה את ישראל **בכבודם ושלותם** ואמר: איכה אשא לבדי טרחכם? ישעיה ראה אותם **בירידתם** ואמר: איכה היתה לזונה קריה נאמנה? ירמיה ראה אותם **בניוולם** ואמר: איכה ישבה בדד העיר רבתי עם?

3. **לקו"ש שם/72-3:** רבי עקיבא מביא כראיה לשיטתו דווקא את הפסוק 'ציון שדה תחרש'. שכן המטרה של חרישת שדה היא לא לקלקל את השדה [אף שבמבט שטחי זה עלול להיראות כך], אלא אדרבה, חרישה היא צעד מוכרח כדי להביא את השדה **לשלמותה**, ואדרבה, ככל שהחרישה היא טובה יותר, כך הזריעה ואחריה הצמיחה מוצלחים יותר.

עד"ז בענייננו: חורבן בית המקדש הוא בדוגמת החרישה, שדווקא על ידה יבוא היתרון של צמיחת הגאולה ובאופן הנעלה ביותר.

4. **בבא בתרא צט,א:** כיצד הן עומדין? ... חד אמר פניהם איש אל אחיו וחד אמר פניהם לבית ... לא קשיא, כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום וכאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום.

יומא נד,א-ב: בשעה שנכנסו נכרים להיכל, ראו כרובים **המעורים** זה בזה, הוציאום לשוק ואמרו [בזלזול]: ישראל הללו שברכתם ברכה וקללתם קללה - יעסקו בדברים הללו?!

לקו"ש ב/360: זמן החורבן הוא היפך מעת רצון וכיצד יתכן שמעמד הכרובים היה איש אל אחיו? ... אלא שהגם שבחיצינות זמן הגלות הוא חורבן, אך בפנימיות הוא השורש אל הגאולה העתידה.

חידושי אגדות מהרש"א מכות שם: אמר להם רבי עקיבא לכך אני משחק – שהוא חרב והשועלים הלכו בו **ולא העכו"ם**, שאין להם נחת רוח ממנו יתברך במקום המקודש הזה להתיישב שם ... כותיים כמה שנים היו זורעים בה ולא הייתה עושה פירות.